

V Bruseli 3. februára 2017
(OR. en)

5740/17

EDUC 24
JEUN 11
SOC 53
EMPL 39

POZNÁMKA

Od:	Generálny sekretariát Rady
Komu:	Výbor stálych predstaviteľov/Rada
Č. predch. dok.:	5240/17 EDUC 8 JEUN 3 SOC 11 EMPL 7
Predmet:	Príspevok vzdelávania a odbornej prípravy k sociálnej súdržnosti a podpore spoločných európskych hodnôt v kontexte európskeho semestra 2017 – <i>diskusia o smerovaní</i> (verejná diskusia podľa článku 8 ods. 2 rokovacieho poriadku Rady [na návrh predsedníctva])

Predsedníctvo po konzultácii s výborom pre vzdelávanie vypracovalo dokument na rokovanie uvedený v prílohe, ktorý sa predkladá ako základ diskusie o smerovaní na zasadnutí Rady pre vzdelávanie, mládež, kultúru a šport 17. februára 2017.

**Príspevok vzdelávania a odbornej prípravy
k sociálnej súdržnosti a podpore spoločných európskych hodnôt
v kontexte európskeho semestra 2017**

Dokument predsedníctva na rokovanie

Táto diskusia o smerovaní je jednou z tematických diskusií, ktoré prebiehajú v rámci príspevku Rady k európskemu semestru 2017, pričom ústrednou témou predsedníctva je „posilnenie sociálno-ekonomickej klímy pre lepšiu Európu“. Cieľom predsedníctva je zabezpečiť, aby všetky príslušné zloženia Rady, ako napríklad Rada pre vzdelávanie, a ich prípravné orgány prispievali k diskusii Európskej rady o európskom semestri.

Predsedníctvo sa domnieva, že Rada pre vzdelávanie by mala svoj príspevok k európskemu semestru v roku 2017 zamerať na **sociálnu súdržnosť a podporu spoločných európskych hodnôt**. Dôvodom je to, že Európska únia (EÚ), ktorá na tomto kontinente už polovicu storočia zabezpečuje mier, bezpečnosť a prosperitu, musí propagovať kľúčové základné hodnoty, ktoré podporujú začlenenie v rozmanitosti.

V dôsledku udalostí v Európe a vo svete vzniklo viacero otázok, ktoré viedli k obavám medzi občanmi EÚ a ktoré si vyžadujú pozornosť a spoločné kroky na úrovni EÚ. Udalosti, ako napríklad hospodárska a dlhová kríza v rokoch 2008 a 2009, viedli k pretrvávajúcej nezamestnanosti a nízkym mzdám, čo malo negatívny vplyv na mladých ľudí, a v ich dôsledku došlo k zabrzdeniu rastu reálnych miezd. Súčasná nestabilná situácia v susedných krajinách Európy prispela k zvýšeniu migračných tokov, k nárastu radikálnych ideológií, násilného extrémizmu, terorizmu a k iným bezpečnostným otázkam.

Musíme mať na pamäti aj nedávne a nadchádzajúce politické skutočnosti, akými sú napríklad výsledok britského referenda o výstupe z EÚ, dôsledok volieb v USA pre transatlantické vzťahy a nárast populistických strán, ktoré sú predmetom spoločných obáv pre EÚ a jej členské štáty.

Je preto nevyhnutné, aby sme znovu prehodnotili a pripomenuli skutočnosť, že EÚ je založená na viacerých základných hodnotách, ktoré by sa nemali brať na ľahkú váhu ani považovať za samozrejmú. Tieto spoločné hodnoty a všeobecné právne zásady, ako sú zakotvené v článkoch 1 až 3 Zmluvy o Európskej únii (ZEÚ), predstavujú sociálno-politické a kultúrne dedičstvo Európy a definujú kým a čím sme: stále užšou úniou medzi európskymi občanmi založenou na jednote v rozmanitosti. Politika v oblasti vzdelávania preto musí zohrávať hlavnú úlohu pri podpore začleňovania a rešpektovania rozmanitosti v EÚ.

Potrebný je nový a pevný impulz zameraný na obnovu dôvery v európsky projekt, a to najmä u mladšej generácie Európanov. Tieto ťažké časy treba premeniť na príležitosti na vybudovanie silnejšej, súdržnejšej a sociálnejšej Európy, ktorá vytvorí hospodársku prosperitu a pocit blahobytu našim občanom všetkých vekových skupín pretvoriac ich na aktívnych a demokratických občanov EÚ, ktorí sa vzdelávajú počas celého života.

Politiky členských štátov EÚ v oblasti vzdelávania a odbornej prípravy musia ponúkať vysokokvalitné vzdelávanie s rovnakými príležitostami pre všetkých. Európski občania by mali mať prístup ku kvalitnému vzdelávaniu. To znamená, že systémy vzdelávania by mali byť založené na pevnej inkluzívnosti, rovnosti a spravodlivosti, pričom by mali poskytovať zručnosti, hodnoty, spôsobilosti a inovácie (najmä pokiaľ ide o digitálnu agendu), ktoré sú potrebné z hľadiska zamestnateľnosti, ako aj pre život vo všeobecnosti. Tieto faktory by mali prevažovať vo všetkých formálnych, informálnych a neformálnych systémoch vzdelávania a učenia, a to počnúc od vzdelávania a starostlivosti v ranom detstve, ak je ich cieľom priniesť občanom zmenu tým, že vytvorí záchrannú sieť proti sociálnemu vylúčeniu.

Ako sa uvádza v ciele udržateľného rozvoja OSN (SDG) 4 o zabezpečení inkluzívneho a spravodlivého kvalitného vzdelávania a podpore možností celoživotného vzdelávania pre všetkých, ako aj v nedávnom oznámení Európskej komisie o zlepšení a zmodernizovaní vzdelávania (COM (2016) 941 final), je nevyhnutné, aby všetci študujúci získali vysokokvalitné vzdelanie, vedomosti a zručnosti potrebné na podporu sociálno-ekonomického rozvoja a sociálnej súdržnosti. Politiky v oblasti vzdelávania by preto mali podporovať spoločenské a občianske kompetencie, nediskrimináciu, sociálne začlenenie, kritické myslenie, mediálnu gramotnosť, porozumenie medzi kultúrami, toleranciu rozmanitosti a presadzovanie kultúry mieru a nenásilia, globálne občianstvo a uznanie kultúrnej rozmanitosti a tiež prínos kultúry k udržateľnému rozvoju.

V Európe je potrebné poskytovať individualizovanejšiu podporu mladým ľuďom s odlišnými a osobitnými potrebami, ktorým hrozí vysoké riziko predčasného ukončenia školskej dochádzky a sociálnej alebo ekonomickej núdze. Musíme tiež budovať mosty medzi formálnym a neformálnym vzdelávaním a informálnym učením. Iniciatívy, ako napríklad nový európsky zbor solidarity pre mladých ľudí zameraný na získanie zručnosti a skúsenosti prostredníctvom dobrovoľníckych činností, miestne projekty financované prostredníctvom programu Erasmus + a väčšie využívanie online platforiem a virtuálnych výmen sú všetky dôležité a mali by sa podporovať. Musíme tiež potvrdiť význam mobility a projektov v rámci programu eTwinning, ktoré podporujú európske občianstvo.

Na základe uvedených skutočností sa ministri vyzývajú, aby si vymenili názory a podelili sa o skúsenosti v súvislosti s týmito otázkami:

1. Prehodnotenie základných hodnôt EÚ s cieľom vybudovať silnejšiu, súdržnejšiu a viac sociálno-ekonomickú Európu: Politiky v oblasti vzdelávania musia byť plne inkluzívne a musí sa v nich podporovať rešpektovanie rozmanitosti v EÚ. Najnovšie výsledky v rámci programu PISA 2015 však ukazujú, že sociálno-ekonomické rozdiely majú negatívny vplyv na celkovú úroveň dosiahnutého vzdelania študujúcich. Zlepšenie súboru zručností u marginalizovaných študentov a pracovníkov prostredníctvom vysokokvalitného vzdelávania a odbornej prípravy významne prispievajú k odstráneniu týchto rozdielov a zmierneniu nerovností vo vzdelávaní. Čo robia členské štáty v tejto súvislosti?
2. Odklon od mentality nediferencovaného prístupu v politikách v oblasti vzdelávania a odbornej prípravy: V Európe je potrebné poskytovať viac prispôsobené učebné plány a programy, ktoré ponúkajú individualizovanú podporu mladým ľuďom s odlišnými a osobitnými potrebami a ktorým hrozí vysoké riziko predčasného ukončenia školskej dochádzky a v konečnom dôsledku sociálna a/alebo ekonomická núdza. Môžu sa vzdelávacie programy a programy odbornej prípravy, ktoré poskytujú členské štáty EÚ, zlepšiť prostredníctvom vytvorenia vnútroštátnych a európskych cieľov? Ako podporujú členské štáty kontinuálny profesijný rozvoj učiteľov, pedagógov a ostatných pedagogických pracovníkov, vrátane iniciatív určených na to, aby si vymieňali skúsenosti a prístupy pre dosiahnutie väčšieho a lepšieho začlenenia v rozmanitosti?

Na to, aby mali všetci ministri možnosť plne sa zúčastniť interaktívnym spôsobom a tým prispieť k plodnej diskusii, musia byť príspevky čo možno najstručnejšie a najkratšie. Ministri tak budú mať možnosť v prípade potreby vstúpiť do diskusie viac ako jedenkrát.

Cieľom predsedníctva je predložiť na marcové zasadnutie Európskej rady súhrnnú správu, v ktorej sa zdôraznia kľúčové posolstvá vyplývajúce zo všetkých príslušných zložení Rady prispievajúcich k európskemu semestru 2017.
